Miaka 62 ya Uhuru: e-GA yaziunganisha taasisi za hakijinai kidigitali

Jafari Juma, Mwananchi

Miaka 62 iliyopita, Tanganyika ilipata Uhuru wake kutoka kwa utawala wa kikoloni, na tangu wakati huo, imepiga hatua kubwa katika nyanja mbalimbali za maendeleo ambapo tunashuhudia mabadiliko makubwa, hasa katika muktadha wa maendeleo ya kidijitali na matumizi ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA).

Katika kuadhimisha miaka 62 ya Uhuru, Mamlaka ya Serikali Mtandao (e-GA) imeendelea kuweka nguvu katika kusimamia na kukuza matumizi ya TEHAMA kwenye taasisi za umma, kwa kuzingatia Sera, Sheria, Kanuni, Viwango, na Miongozo ya Serikali Mtandao, ili kujenga taifa la kidijitali.

Lengo ni kuhakikisha matumizi sahihi na salama ya TEHAMA yanazingatiwa katika taasisi za umma, ili kuongeza ufanisi wa utendaji kazi katika taasisi za umma na kurahisisha utoaji wa huduma bora kwa wananchi kidijitali mahali walipo.

Katika kufikia malengo ya kuijenga serikali ya kidijitali, e-GA imekuwa ikifanya jitihada mbalimbali za kuimarisha matumizi ya TEHAMA katika taasisi za umma, ikiwa ni pamoja na kutengeneza mifumo ya TEHAMA inayolenga kuboresha ufanisi wa utendaji kazi katika taasisi hizo pamoja na kuboresha utoaji wa huduma bora kwa wananchi.

Miongoni mwa mifumo hiyo ni Mfumo wa Baruapepe Serikalini (GMS) ambao unaziwezesha Taasisi za Umma kuwasiliana na kubadilishana taarifa kwa usalama, uharaka na kwa gharama nafuu. Mfumo huu umeimarisha mawasiliano kwa njia ya baruapepe kwa Taasisi za Umma, umeongeza usalama wa ubadilishanaji taarifa na una kinga dhidi ya wadukuzi, hivyo ni salama zaidi kwa usiri wa taarifa za Serikali.

Mkurugenzi Mkuu wa Mamlaka ya Serikali Mtandao (e-GA) Mhandisi Benedict Ndomba akielezea jinsi Mfumo wa GoVESB unavyofanya kazi katika sekta ya Hakijinai.

Mfumo wa Ofisi Mtandao (e-Office) ambao umejengwa kwa kuzingatia Sheria, Kanuni na Miongozo ya utunzaji wa kumbukumbu na nyaraka Serikalini.

Mfumo huu umetengenezwa kwa lengo la kupunguza matumizi ya karatasi, gharama, kurahisisha mawasiliano, kurahisisha mzunguko wa nyaraka na majalada ndani ya Taasisi za Umma, kurahisisha kufanya maamuzi sahihi na kwa wakati pamoja na kuongeza uwazi na uwajibikaji.

Katika kuimarisha mawasiliano kati ya wananchi na serikali, e-GA kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais, Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora imetengeneza mfumo wa e-Mrejesho unaowezesha wananchi kuwasilisha maoni, malalamiko, maulizo au pongezi kwenda kwenye taasisi za umma kwa njia ya kidijitali.

Mawasiliano hayo, yanaweza kufanyika kupitia simu za kiganjani kwa kupiga *152*00# na kuchagua namba 9 kisha namba 2 na kuendelea na maelekezo. Vilevile, Mfumo huu unapatikana kupitia (link) ya https://emrejesho.gov.go.tz na kwa kupakua aplikesheni ya e-Mrejesho kwenye simu janja.

Hii ni baadhi ya mifumo iliyotengenezwa na e-GA na inatumika katika taasisi mbalimbali za umma zikiwemo taasisi zinazohusika na utoaji wa haki.

Pamoja na ujenzi wa mifumo hiyo ambayo huimarisha na kuongeza ufanisi wa utendaji kazi katika taasisi za umma, e-GA imetengeneza pia mfumo unaowezesha mifumo ya Serikali kubadilishana taarifa ujulikanao kama Government Enterprises Service Bus (GoVESB).

Mfumo huu, unaiwezesha mifumo ya TEHAMA ya taasisi za umma kuwasiliana na kubadilishana taarifa kwa usalama, hivyo husaidia kuongeza ufanisi wa utendaji kazi katika taasisi za umma pamoja na kuokoa muda kwakuwa taarifa hupatikana kidijitali na kwa wakati.

Hadi sasa, taasisi mbalimbali za umma zinabadilishana taarifa kupitia mfumo wa GoVESB zikiwemo taasisi zinazohusika na masuala ya haki (haki jinai) kama vile Mahakama, Jeshi la Polisi (TPF), Ofisi ya Taifa ya Mashitaka (NPS) na Taasisi ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa (TAKUKURU).

Uunganishwaji wa mifumo ya haki jinai ni utekelezaji wa maelekezo ya Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dk Samia Suluhu Hassan, ya kuitaka e-GA kuunganisha mifumo yote ya haki jinai ili iweze kuzungumza na kubadilishana taarifa, kuweka uwazi katika utoaji wa haki kwa wananchi pamoja na kurahisisha utendaji kazi katika taasisi hizo.

Pamoja na maelekezo ya Mhe. Rais, pia ripoti ya Tume ya Hakijinai iliyotolewa Julai mwaka huu, ilipendekeza kutengenezwa kwa mfumo wa TEHAMA utakaoziunganisha taasisi za haki jinai ili kurahisisha uwazi katika mchakato wa utoaji wa haki.

> **Pamoja na faida nyingi zitokanazo na mfumo wa GoVESB, si taasisi zote zimejiunga na mfumo huu, jitihada zinaendelea kutambua na kuwezesha taasisi zote zinazotakiwa au kuhitaji kubadilishana taarifa na taasisi nyingine zinajiunga na GoVESBanda tunafanikisha hilo,"**
>
> Mhandisi Benedict Ndomba, Mkurugenzi Mkuu wa Mamlaka ya Serikali Mtandao (e-GA).

Mtendaji Mkuu wa Mahakama ya Tanzania Profesa Elisante Ole Gabriel, anasema Mahakama inabadilishana taarifa na taasisi mbalimbali ikiwemo Ofisi ya Mkemia Mkuu wa Serikali, Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa (NIDA), Wakala wa Usajili wa Biashara na Leseni (BRELA) pamoja na Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali.

Aidha, Profesa Elisante anabainisha kuwa, ubadilishanaji wa taarifa kupitia mfumo wa GoVESB, umerahisisha utendaji kazi wa Mahakama kwa kuongeza ufanisi na uwazi katika mchakato wa utoaji wa haki.

"Mfumo wa GoVESB umesaidia kuongeza ufanisi katika utendaji kazi wa Mahakama kwakuwa, tunaweza kupata taarifa kwa urahisi kutoka taasisi tulizoingia nazo makubaliano na kuweza kubadilishana taarifa kidijitali, vilevile umesaidia kuongeza ufanisi na uwazi katika kuwahudumia wananchi kwa wakati", anasema Profesa Elisante.

Pamoja na kutengeneza mfumo wa GoVESB na kuziunganisha taasisi za hakijinai, je Mamlaka ya Serikali Mtandao (e-GA) inafanya jitihada gani nyingine za kuimarisha matumizi ya TEHAMA katika taasi za haki jinai?

Mkurugenzi Mkuu wa Mamlaka ya Serikali Mtandao (e-GA) Eng. Benedict Ndomba anasema kuwa, Mamlaka imetoa kompyuta za kisasa 10 kwa Jeshi la Polisi ikiwa ni mchango wake kwa jeshi hilo, katika kuhakikisha linatumia TEHAMA katika utendaji kazi wake ili kuimarisha utoaji wa haki kwa wananchi kidijitali.

"Pamoja na kuwa tumeunganisha Mifumo ya haki jinai na sasa taasisi hizo zinaweza kuzungumza na kubadilishana taarifa, lakini tuliona ni vyema pia Mamlaka ikachangia computer kwa jeshi letu la polisi, ili kuhakikisha na sisi tunashiriki vema kuimarisha matumizi ya TEHAMA katika chombo hiki muhimu katika utoaji wa haki", alisema Ndomba.

Ndomba anabainisha kuwa, kompyuta hizo zilikabidhiwa kwa viongozi wa jeshi la polisi Machi 13, mwaka huu katika Ofisi ya Mamlaka ya Serikali Mtandao Kanda ya Dar es Salaam na kuwa, e-GA imekuwa ikishirikiana na Taasisi mbalimbali za Umma likiwemo Jeshi la Polisi, katika kuhakikisha matumizi ya Teknolojia yanarahisisha utendaji kazi wa Taasisi na utoaji wa huduma kwa umma.

"Teknolojia hurahisisha mchakato wa utoaji wa haki na sisi e-GA tukaona ni vizuri kuchangia kwa kutoa kompyuta hizi ili zirahisishe mchakato wa haki jinai katika Jeshi la Polisi", anasema Ndomba.

Ikumbukwe kuwa, kabla ya kuanza kutumia mfumo wa GoVESB, taasisi zililazimika kuwasilisha maombi ya kupata taarifa kwa njia ya barua katika taasisi husika, na hivyo kuchukua muda mrefu kupata taarifa hizo, jambo lililochangia kupunguza ufanisi katika utendaji wa kazi na utoaji wa haki. Vilevile, changamoto nyingine ilikuwa ni utofauti wa utaratibu wa kupata taarifa kutoka taasisi moja hadi nyingine, kwani kila taasisi ina utaratibu wake wa ndani wa kupata na kutoa taarifa na pia, baadhi ya taasisi utaratibu huo hubadilika mara kwa mara, lakini kupitia GoVESB changamoto hizo zimetatuliwa na sasa taasisi zote za hakijinai zinapata taarifa kwa wakati.

Mfumo wa GoVESB umesaidia kuokoa muda wa kuwahudumia wananchi, lakini pia kupunguza gharama za kutengeneza mifumo midogo midogo ya kuunganisha na taasisi nyingine.

"Pamoja na faida nyingi zitokanazo na mfumo wa GoVESB, si taasisi zote zimejiunga na mfumo huu, jitihada zinaendelea kutambua na kuwezesha taasisi zote zinazotakiwa au kuhitaji kubadilishana taarifa na taasisi nyingine zinajiunga na GoVESB", anasema Ndomba.

Mfumo wa GoVESB umetengenezwa na Mamlaka ya Serikali Mtandao (e-GA) kwa kuzingatia kifungu cha 48 (2) cha Sheria ya Serikali Mtandao Na. 10 ya Mwaka 2019, kinachoitaka Mamlaka ya Serikali Mtandao kuanzisha na kuendesha Mfumo unaowezesha Mifumo ya TEHAMA Serikalini kuwasiliana na kubadilishana taarifa.

Mfumo Mkuu wa Ubadilishanaji taarifa serikalini (Government Enterprise Service Bus - GOvESB).